

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobkyně: **X. X. X.**, narozená dne X
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
zastoupená advokátem Mgr. Markem Sedlákem
sídlem Milady Horákové 1957/13, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**, Odbor azylové a migrační
politiky
sídlem Nad Štolou 4, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 9. 2024, č. j. OAM-5330-67/ZR-2023

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného 13. 9. 2024, č. j. OAM-5330-67/ZR-2023, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení 13 466,50 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 9. 2024, č. j. OAM-5330-67/ZR-2023 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný podle § 87l odst. 1 písm. e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“),

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

zrušil žalobkyni povolení k trvalému pobytu a dále podle ust. § 871 odst. 3 téhož zákona jí stanovil lhůtu k vycestování z území 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí.

II. Žalobní body

2. Žalobkyně v žalobě namítala, že lhůta pro vycestování je nezákonná, protože odporuje Evropské úmluvě o lidských právech a svobodách (dále jen „Úmluva“). Napadené rozhodnutí totiž z hlediska norem mezinárodního práva představuje vyhoštění cizince s povoleným pobytem a jako takové je vykonatelné až po vyčerpání všech prostředků, které zákon cizinci k ochraně poskytuje. Pokud žalobkyně podává tuto žalobu, nemůže být nucena k vycestování z území, dokud o žalobě nebude rozhodnuto. Žalobkyně s odkazem na nálezy Ústavního soudu (Pl. ÚS 25/97 ze dne 13. 5. 1998) uvedla, že pojem „vyhoštění“ (expulsion, expulsió) tak, jak je používá Úmluva, je pojmem mezinárodního práva. Pojem vyhoštění musí být chápán jako autonomní institut, nezávislý na definici podle vnitrostátního práva, a představující jakékoliv opatření vynucující odjezd cizince z území, vyjma extradici. Stejný právní názor vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 5. 2022, č. j. 9 Azs 222/2021-32. Jedná se tedy o opatření spočívající ve vynuceném opuštění území cizincem, který na území oprávněně pobývá. Na žalobkyni se proto vztahují veškeré mezinárodní záruky práv, které se vztahují na cizince, který je vyhošťován. Podle žalobkyně je zrušení jejího povolení k pobytu spojené s povinností opustit území České republiky (dále jen „ČR“), bez možnosti získat jiné pobytové oprávnění, aniž by její území opustila, „vyhoštěním“ z hlediska mezinárodního práva. Mimo jiné to znamená, že se na ni vztahují rovněž procesní záruky podle čl. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě. Protokol č. 7 zakotvuje procesní práva cizince, jehož se týká rozhodnutí o vyhoštění, mj. právo dát přezkoumat svůj případ, zároveň cizinec může být vyhoštěn před výkonem práv uvedených v odstavci 1 a), b) a c) tohoto článku, je-li takové vyhoštění nutné v zájmu veřejného pořádku nebo je odůvodněno zájmy národní bezpečnosti. Z napadeného rozhodnutí není možno dovodit nutný zájem na okamžitém výkonu vyhoštění z důvodu veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti. Žalobkyně má proto právo na ochranu před výkonem vyhoštění do doby, než bude rozhodnuto o její žalobě. Výrok II. napadeného rozhodnutí je s tímto v rozporu, protože výkon vyhoštění váže na právní moc rozhodnutí.
3. Žalobkyně dále namítá, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné, protože není zřejmé, platnost kterého „povolení k trvalému pobytu“ se jím ruší. Povolení k trvalému pobytu je rozhodnutí, které bylo cizinci vydáno na základě jeho žádosti v konkrétním správním řízení, které bylo vedeno pod konkrétní spisovou značkou. V řízení o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu pak toto konkrétní rušené rozhodnutí (povolení) musí být jednoznačně identifikováno, alespoň uvedením orgánu, který jej vydal, datem vydání, právní moci a číslem jednacím. Teprve pokud je zrušované povolení k trvalému pobytu jednoznačně identifikováno, mohou zaniknout práva cizince s ním spojená. Z podkladů založených do spisu vyplývá, že žalobkyně povolení k trvalému pobytu získala již v roce 1998 jako občan třetí země. Toto rozhodnutí však v napadeném rozhodnutí není nijak identifikováno. Žalobkyně nikdy nežádala o vydání povolení k trvalému pobytu jako rodinný příslušník občana Evropské unie (dále jen „EU“), není proto zřejmé, proč žalovaný v řízení postupoval a rozhodoval podle ust. § 871 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců, které se týká zrušení povolení k trvalému pobytu rodinných příslušníků občanů EU. Ve výpisu z CIS se sice nachází poznámka „změna statusu z obč. 3. země na

trva. rod. příslušníka“, avšak tato poznámka není ve spise nijak podložena, není zde žádný doklad, že by žalobkyně žádala o povolení k trvalému pobytu jakožto rodinný příslušník občana CZE. Žalobkyně si není vědoma toho, že by podávala žádost ještě o další povolení k trvalému pobytu jako rodinný příslušník občana EU dne 23. 1. 2017. Pokud žalobkyně skutečně disponuje dvěma povoleními k trvalému pobytu různého typu, pak je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, protože není zřejmé, které povolení je rušeno a které zůstává platné. Žalovaný uvádí, že vycházel z „materiálů cizinecké policie“, avšak tyto materiály nijak nekonkretizuje, což je v rozporu s ust. § 68 odst. 3 správního řádu. V roce 2017 již bylo udělování povolení k trvalému pobytu v působnosti žalovaného, takže není zřejmé, proč odkazuje na materiály jiného orgánu veřejné moci. Žalovaný měl připojit celý správní spis vedený k údajné žádosti žalobkyně o udělení povolení k trvalému pobytu ze dne 23. 1. 2017 a jako důkaz provést listiny obsažené v tomto spise.

4. Žalobkyně dále namítala, že ust. § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců je v rozporu ze Směrnicí Evropského parlamentu a rady 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „pobytová směrnice“), zejména s čl. 27 odst. 2, podle kterého opatření přijatá z důvodu veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti musí být v souladu se zásadou přiměřenosti a musí být založena výlučně na osobním chování dotyčné osoby. Předchozí odsouzení pro trestný čin samo o sobě přijetí takových opatření neodůvodňuje. Žalobkyně není rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu směrnice, přesto se na ni ochrana směrnice na vnitrostátní úrovni vztahuje, pokud má dojít ke zrušení jejího povolení k pobytu podle § 87l zákona o pobytu cizinců. Toto ustanovení totiž nerozlišuje mezi rodinnými příslušníky občana ČR a rodinnými příslušníky občana EU ve smyslu pobytové směrnice, a protože představuje implementaci směrnice do českého právního řádu, má žalobkyně právo se směrnicí dovolávat. Pobytová směrnice obsahuje tři podmínky pro zrušení oprávnění k pobytu, a sice: opatření musí být přijato z důvodu veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti, musí být v souladu se zásadou přiměřenosti a musí být založeno výlučně na osobním chování dotyčné osoby. Žalobkyně má za to, že ani jedna z uvedených podmínek nebyla naplněna, přičemž směrnice vyžaduje splnění všech tří podmínek současně.
5. Žalobkyně dále shrnula podstatné pasáže napadeného rozhodnutí, namítala, že žalovaný se zabýval pouze otázkou, zda její trestná činnost byla závažným narušením veřejného pořádku ale nezabýval se tím, zda žalobkyně i v současnosti představuje skutečně aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Žalovaný dovozuje aktuálnost hrozby pouze z toho, že se ještě neosvědčila a trest není zahlazený. To však není dostačující, protože se jedná o úkony trestního řízení, které se týkají každého odsouzeného k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, a nevypovídají proto samy o sobě nic o tom, zda žalobkyně představuje hrozbu pro veřejný pořádek.
6. Žalobkyně dále namítala, že napadené rozhodnutí odporuje čl. 8 Úmluvy, podle kterého má každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence a státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. Žalobkyně na území ČR žije ve společné domácnosti se svým starším synem,

který je občanem ČR. V Praze žije i její mladší syn, který je rovněž občan ČR, žalobkyně s ním je v pravidelném kontaktu. Žalobkyně byla v roce 2023 ve výkonu trestu odnětí svobody několik měsíců, přičemž oba synové ji každý měsíc pravidelně navštěvovali, takže k oslabení rodinných vazeb v důsledku odnětí svobody žalobkyně nedošlo. Žalobkyně kromě obou synů nemá ani v ČR ani ve Vietnamu žádné blízké osoby nebo rodinné příslušníky se kterými by byla v kontaktu. Žalovaný se podmínkou „nezbytnosti“ zásahu nezabýval. Žalobkyně má za to, že zásah do rodinného a soukromého života je nezbytný ve smyslu čl. 8 odst. 2 Úmluvy pouze v případě, že je pravděpodobné, že cizinec bude opět páchat trestnou činnost nebo jinak ohrožovat hodnoty, kterým má tento článek Úmluvy poskytovat ochranu. V případě žalobkyně se o takovou situaci nejedná, protože její trestná činnost byla ojedinělá během třiceti dvou let jejího života v ČR. Rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu žalobkyně je nepřiměřeným zásahem do jejího soukromého a rodinného života.

7. Žalobkyně v ČR žije mnoho let, většinu svého dospělého života, ve výkonu trestu odnětí svobody byla jen několik měsíců. Závěr žalovaného, že kvůli výkonu trestu odnětí svobody k délce pobytu žalobkyně na území nelze v rámci posuzování přiměřenosti přihlížet, je proto nelogický a nemá oporu v zákoně (§ 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Žalovaný tedy k délce pobytu žalobkyně na území nepřihlížel, s neopodstatněným odůvodněním, že byla několik měsíců ve výkonu trestu. Podle závazného právního názoru, který ve věci žalobkyně vyjádřil Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 18. 1. 2024, č. j. 19 A 43/2023-41, přitom měla být délka pobytu žalobkyně na území hlediskem, se kterým se měl žalovaný vypořádat. Dále nezohlednil věk žalobkyně, která je středního věku, je jí 55 let. Věk cizince je přitom jedním z hledisek, které má správní orgán brát v úvahu, a to zejména z důvodu posouzení, jakou má v případě ukončení pobytu v ČR možnost v jiné zemi navázat nové sociální a rodinné vazby, získat zaměstnání atd. Žalovaný rovněž nepřihlédl k tomu, že vzhledem k délce pobytu v ČR má žalobkyně významné společenské vazby jen v ČR. Vazby k Vietnamu nemá intenzivní, protože od roku 1991 byla ve Vietnamu na krátkou dobu, 5 krát až 10 krát. Intenzita vztahu ke státu, jehož je cizinec občanem je rovněž jedním z hledisek, ke kterým měl žalovaný přihlížet, když je zřejmé, že v případě 5 až 10 návštěv za 32 let je intenzita tohoto vztahu u žalobkyně velmi nízká.
8. Tvrzení správního orgánu, že zrušením pobytového oprávnění jí nebude znemožněn další pobyt na území ČR, je nepřezkoumatelné. Žalobkyně namítá, že v případě zrušení povolení k trvalému pobytu by si vzhledem ke své trestní minulosti nemohla vyřídit žádné pobytové oprávnění podle zákona o pobytu cizinců. Zrušení trvalého pobytu by znamenalo trvalé nebo alespoň dlouhodobému odloučení od obou synů a zánik společné domácnosti, kterou vede se starším synem. Kromě problému s trestní bezúhonností by žalobkyně v případě zrušení povolení k trvalému pobytu žádné jiné pobytové oprávnění nemohla získat též proto, že nesplňuje podmínky k získání jakéhokoli pobytového oprávnění, které by jí umožňovalo návrat do ČR k synům. Žalovaný v napadeném rozhodnutí neřeší, zda v budoucnu žalobkyně reálnou možnost získat nějaké pobytové oprávnění, které by jí umožnilo návrat do ČR za syny. Žalobkyně odkázala na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 10. 9. 2024, č. j. 34 A 34/2023-37, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2022, č. j. 7 Azs 405/2021-34.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný zdůraznil, že správní řízení bylo zahájeno na základě zjištění, že žalobkyně byla pravomocně odsouzena soudem ČR za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Nebýt protiprávního jednání samotné žalobkyně, nebyl by dán důvod pro zrušení jejího povolení k pobytu a nebyl by dán důvod pro vydání napadeného rozhodnutí. Správní řízení je pouze důsledkem závadového jednání žalobkyně, která si musela být vědoma toho, že takové jednání bude mít důsledky nejen v rovině trestněprávní, ale i v rovině cizineckého práva. Žalobkyně sama ohrozila realizaci svého pobytu v ČR a svůj soukromý a rodinný život (i rodinných příslušníků). Není možné, aby žalobkyně bez ohledu na svou rodinu páchala trestnou činnost a teprve poté, co má nést následky takového jednání, začala poukazovat na svoji rodinu žijící na území ČR. Právní řád ČR nezakotvuje právo cizince na pobyt na území ČR.
10. Žalobkyně namítá, že lhůta stanovená pro vycestování je nezákonná. K této námitce žalovaný uvedl, že se nejedná o vyhoštění, které jednoznačně zakazuje pobyt cizince v ČR a zároveň mu stanovuje i délku, po kterou nesmí pobývat v ČR, ale pouze se cizinci odebrá pobytové oprávnění. Jak uvedl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 9. 11. 2011, č. j. 9 As 71/2010-112, odepření práva trvalého pobytu pro cizince představuje, na rozdíl od rozhodnutí o správním vyhoštění, opatření omezující volný pohyb osoby s velmi nízkou intenzitou, když cizinci nezakazuje vstup ani pobyt na území ČR, ale pouze mu neuděluje nejvyšší druh pobytu na území ČR. Dochází pouze k odepření výhod plynoucích ze statutu cizince pobývajícího na území ČR v rámci trvalého pobytu. Žalovaný doplnil, že uložení povinnosti vycestovat ve stanovené lhůtě podle § 871 odst. 3 zákona o pobytu cizinců je obligatorní součástí rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu podle § 871 odst. 1 písm. e) tohoto zákona a žalovaný nemá možnost úvahy ohledně uložení povinností vycestovat ve stanovené lhůtě (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2016, č. j. 3 Azs 34/2016-39). Zrušením povinnosti vycestovat ve stanovené lhůtě za současného potvrzení výroku rušícího povolení k trvalému pobytu by tudíž vznikla situace, kdy by žalobkyně pobývala na území ČR neoprávněně, neboť by nedisponovala žádným pobytovým titulem. Žalobkyně by tak byla bez své viny vystavena riziku správního vyhoštění jako opatření závažnějšího, než je zrušení povolení k trvalému pobytu s uložení povinnosti vycestovat ve stanovené lhůtě. Stanovení lhůty 30 dnů je naprosto běžným úkonem, tuto lhůtu žalovaný ve svých rozhodnutích stanovuje od novelizace účinné od 1. 1. 2009. Do současné doby soudy tuto praxi neshledaly nezákonnou, či v rozporu s mezinárodními předpisy. Žalobkyně navíc zaměňuje pojem vyhoštění za povinnost vycestovat z území republiky, což jsou rozdílné pojmy mající rozdílné dopady. Ze samé dikce ust. § 871 odst. 3 jasně vyplývá, že ministerstvo v rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu podle odst. 1 rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie, současně stanoví lhůtu pro vycestování z území.
11. Žalobkyně dále namítá, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné, protože není zřejmé, které povolení k trvalému pobytu se ruší. Správní řízení bylo zahájeno dne 22. 3. 2023, kdy bylo žalobkyni doručeno oznámení o zahájení správního řízení ve věci zrušení povolení k trvalému pobytu podle ustanovení § 871 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců. V napadeném rozhodnutí je uvedeno, že žalobkyni je rušeno povolení k trvalému pobytu podle ustanovení § 871 odst. 1 písm. e) citovaného zákona. Vzhledem ke skutečnosti, že

ustanovení § 87g až § 87l zákona o pobytu cizinců se vztahuje výhradně na občany EU a jejich rodinné příslušníky, je zřejmé, že žalovaný zrušil povolení k trvalému pobytu žalobkyně jakožto rodinného příslušníka občana ČR. V daném případě se neruší jedno konkrétní rozhodnutí, ale ruší se povolení k trvalému pobytu jako takové, námitka žalobkyně je tak v tomto zcela lichá. Navíc žalobkyně může být držitelkou pouze jednoho trvalého pobytu. Žalobkyně dne 23. 1. 2017 na pracovišti MV ČR OAMP Ostrava podala žádost o povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana ČR. K žádosti mimo jiného doložila potvrzení o nabytí státního občanství jejího syna X. X. X., narozeného 1997. Na základě uvedené žádosti byl žalobkyni od dne 23. 1. 2017 přiznaný status trvalého pobytu rodinného příslušníka občana ČR a byl jí vydán průkaz o povolení k trvalému pobytu č. X, který převzala do vlastních rukou. Uvedenou změnu pobytového statusu žalobkyně dokládají informace v Cizineckém informačním systému (CIS), který je v současné době ve správě Policie ČR, Služby cizinecké policie, a dále v Materiálech cizinecké evidence (MCE), které v současné době archivuje žalovaný. Informace jsou jak v systému CIS, tak v archivu MCE vedené pod stejným č. j. OAM-17730/MC-2017. Z výše uvedeného je zřejmé, že žalobkyně je od roku 2017 držitelkou povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana ČR a bezpochyby si je vědoma, jaký druh pobytového oprávnění je jí v současné době rušen. K tvrzení zástupce žalobkyně, že mu není zřejmé proč se žalovaný odkazuje na materiály jiného orgánu veřejné moci, cizinecké policie, žalovaný uvedl, že oba orgány státní moci, tedy Služba cizinecké policie a Odbor azylové a migrační politiky, při své činnosti využívají informační systémy, které jsou v současné době vzájemně propojené. Z tohoto důvodu se žalovaný v napadeném rozhodnutí odkazuje na informace, kterými disponuje cizinecká policie. Žalobkyně průkaz o povolení trvalého pobytu rodinného příslušníka převzala, toto nijak nerozporovala. Navíc postavení rodinného příslušníka občana EU je pro žalobkyni výrazně výhodnější, než trvalý pobyt občana třetího státu. Ke změně statusu došlo na základě konání žalobkyně, nikoliv svévolí žalovaného správního orgánu, žalobkyně s tímto byla srozuměna a vystavený doklad, který toto potvrzuje, převzala.

12. K námitce žalobkyně týkající se rozporu napadeného rozhodnutí s Úmluvou čl. 8, žalovaný uvedl, že si je vědom povinnosti dodržovat závazky ČR vyplývající z mezinárodního práva (čl. 2 odst. 1 Ústavy ČR, § 1 odst. 2 správního řádu). V případě žalobkyně však nemohlo napadeným rozhodnutím dojít k zásahu do práva na respektování soukromého a rodinného života do té míry, že by vedl k porušení čl. 8 Úmluvy. Žalovaný se s čl. 8 Úmluvy v napadeném rozhodnutí dostatečně vypořádal.
13. Žalovaný má za prokázané splnění podmínek pro zrušení trvalého pobytu dle ust. § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Žalovaný se podrobně zabýval způsobem narušení veřejného pořádku a závažností protiprávního jednání, nebezpečností spáchané úmyslné trestné činnosti ve vztahu k veřejnému pořádku a rovněž i dopadem napadeného rozhodnutí do rodinného a soukromého života žalobkyně, především žalovaný posuzoval jeho přiměřenost v souladu s § 174a zákona o pobytu cizinců, což tvoří podstatnou část odůvodnění napadeného rozhodnutí. Žalovaný protiprávní jednání žalobkyně považuje za mimořádně závažné, a to s ohledem na způsob provedení, dobu, po kterou bylo protiprávní jednání páčáno a zejména pak výši způsobené škody.
14. K žalobní námitce, že se žalovaný neřídil rozhodnutím Městského soudu v Praze (rozsudek ze dne 18. 1. 2024, č. j. 19 A 43/2023-41), žalovaný uvedl, že v rámci nového projednání opatřil aktuální opis z rejstříku trestů, podle kterého má žalobkyně jeden

záznam o odsouzení. Žalobkyně byla dne 18. 12. 2023 podmíněně propuštěna z výkonu trestu odnětí svobody a byla jí stanovena zkušební doba do dne 18. 12. 2029. Uložený peněžitý trest byl splacený dne 18. 5. 2023. K argumentaci Městského soudu v Praze žalovaný odkázal na trestní rozsudek a opis z evidence rejstříku trestů, ze kterých je zřejmé, že žalobkyně byla v ČR pravomocně odsouzena k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.

15. Žalovanému nepřísluší se zabývat okolnostmi trestného činu, v napadeném správním řízení neposuzuje vinu a trest žalobkyně. Pouze na základě faktu, že byla pravomocně odsouzena za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, zahájil správní řízení ve věci zrušení platnosti trvalého pobytu žalobkyně a ve věci rozhodl, což je postup vyžadovaný zákonem o pobytu cizinců. Uvedené ustanovení jasně konstatuje, že žalovaný zruší platnost povolení k trvalému pobytu, pokud je splněna tato podmínka. Žalovaný nemá žádnou možnost správního uvážení. Žalovaný dodal, že za určitých a zcela ojedinělých podmínek by ke zrušení povolení k trvalému pobytu dojít nemuselo, muselo by se však jednat o zcela mimořádné a naprosto výjimečné okolnosti případu.

IV. Obsah správního spisu

16. Z obsahu spisu vyplývá, že cizinka byla odsouzená rozsudkem Krajského soudu v Ostravě č. j. 30 T 2/2021-5621, ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Olomouci č. j. 1 To 22/2022-5792, pro spáchání zločinu kráčení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a), písm. c) zákona č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“), k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 2 roky a 10 měsíců, se zařazením do věznice s ostrahou, neboť ve spolupachatelství v přesně nezjištěné době, nejméně však od 4. 4. 2019 do 3. 6. 2020 společně, v součinnosti s dalšími osobami, z toho v době nejméně od 15. 5. 2019 do 8. 4. 2020 po vzájemné předchozí domluvě, se záměrem zkrátit český stát na spotřební dani a sebe neoprávněně obohatit, pořizovaly za účelem další distribuce tabákové výrobky bez příslušných dokladů prokazujících jejich zdanění a prováděli přepravu, skladování a další distribuci tabákových výrobků neoznačených platnou tabákovou nálepkou konečným spotřebitelům, a to přesto, že jim bylo známo, že podle § 114 odst. 2 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, musí být tabákové výrobky vyrobené na daňovém území ČR, na daňové území ČR dovezené nebo dopravené z jiného členského státu označeny tabákovou nálepkou a že tímto přepravují, skladují a distribuují tabákové výrobky, které jsou předmětem spotřební daně, a dále že jim vzniká povinnost tuto daň přiznat a zaplatit. Tímto neoprávněným skladováním a distribucí cigaret bez platné tabákové nálepky v celkovém množství nejméně 2 050 400 ks cigaret v době od 4. 4. 2019 do 29. 2. 2020 způsobily na spotřební dani škodu ve výši nejméně 5 392 552 Kč a neoprávněným skladováním a distribucí cigaret bez platné tabákové nálepky v celkovém množství nejméně 26 400 ks cigaret v době od 1. 3. 2020 do 3. 6. 2020 způsobily na spotřební dani škodu ve výši nejméně 76 560 Kč, a dále neoprávněným skladováním tabáku ke kouření bez platné tabákové nálepky v množství 263,77 kg dne 3. 6. 2020 způsobily na spotřební dani škodu ve výši nejméně 648 874 Kč, tedy neoprávněným skladováním a distribucí tabákových výrobků bez platné tabákové nálepky, tzn. cigaret v celkovém množství nejméně 2 076 800 ks a 263,77 kg tabáku ke kouření, způsobily ČR na zkrácené spotřební dani škodu ve výši nejméně 6 117 986 Kč.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

17. Ve vyjádření k podkladům cizinka uvedla, že žije v ČR většinu svého dospělého života a trestná činnost, pro kterou byla odsouzena, představovala ojedinělé vybočení z jinak řádného života. Zrušení povolení k trvalému pobytu by představovalo nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života, který nesplňuje podmínku nezbytnosti podle čl. 8 odst. 2 Úmluvy. Daňová trestná činnost je ojedinělým vybočením z jinak řádného života a nepostačuje k odůvodnění závěru, že účastnice řízení i v současnosti představuje skutečnou, aktuální a dostatečně závažnou hrozbu pro veřejný pořádek, zákonné podmínky pro zrušení pobytu proto nejsou splněny. Ze zpráv věznice vyplývá, že účastnice řízení se ve výkonu trestu chová řádně a trest plní svůj účel.
18. Žalovaný v prvním rozhodnutí ze dne 29. 11. 2023, č. j. OAM-5330-33/ZR-2023, zdůraznil, že účastnice se dopustila závažné hospodářské trestné činnosti, kdy opakovaným protiprávním jednáním útočila na systém hospodaření ČR, konkrétně na řádný výběr daní jakožto prostředku pro veřejný sektor k financování funkcí státu a veřejné správy. Cizinka se trestné činnosti dopouštěla po dobu více jak jednoho roku, kdy v součinnosti s dalšími osobami, po vzájemné předchozí domluvě, se záměrem zkrátit český stát na spotřební dani a sebe neoprávněně obohatit, pořizovaly za účelem další distribuce tabákové výrobky bez příslušných dokladů prokazujících jejich zdanění a prováděli přepravu, skladování a další distribuci tabákových výrobků neoznačených platnou tabákovou nálepkou konečným spotřebitelům. Jak uvedl odvolací soud v odůvodnění odsuzujícího rozsudku, cizinka se protiprávního jednání dopustila ze ziskuchtivosti po předchozí dohodě s dalšími osobami, kdy výše zkrácené daně (více jak 6 mil. Kč) byla vyšší jak šestinásobek škody značného rozsahu. S ohledem na výše uvedené považoval žalovaný protiprávní jednání za mimořádně závažné, a to s ohledem na způsob provedení, dobu, po kterou bylo protiprávní jednání pácháno, a zejména pak výši způsobené škody. Co se týká námitky, že nepodmíněný trest odnětí svobody byl cizince uložený pouze v dolní polovině trestní sazby, soud uložení mírnějšího trestu odůvodnil dosavadní bezúhonností cizinky, nicméně dodal, že s ohledem na rozsah zkrácené spotřební daně, délku páchání trestné činnosti a postoj k jejímu spáchání, který nesvědčí o kritickém náhledu, je uložení téměř tříletého nepodmíněného trestu odnětí svobody namístě. Pokud cizinka namítala, že v současnosti nepředstavuje skutečnou, aktuální a dostatečně závažnou hrozbu pro veřejný pořádek, a to i z toho důvodu, že se ve výkonu trestu chová řádně a trest plní svůj účel, žalovaný uvedl, že závažné narušení veřejného pořádku spatřuje správní orgán především v charakteru spáchané trestné činnosti a způsobu jejího spáchání. V daném případě je nutné jednání cizinky považovat za narušení veřejného pořádku zvláště závažným způsobem. Celospolečenská nebezpečnost výše popsaného protizákonného jednání, i s ohledem na způsobenou škodu, je značně vysoká. Cizinka, jakožto držitelka povolení k trvalému pobytu, čerpá z tohoto pobytového oprávnění značné výhody, přesto dlouhodobě páchá trestnou činnost proti hostitelskému státu, který jí tyto výhody poskytuje. Pokud si cizinka ve věznici řádně plní své povinnosti, dá se tato skutečnost předpokládat a rozhodně k ní nelze přihlížet jako k polehčující okolnosti. V této souvislosti žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2019, č. j. 1 Azs 240/2019-26, ve kterém soud mimo jiného uvedl, že dobré chování stěžovatele ve výkonu trestu není samo o sobě způsobilé toto protiprávní jednání vyvážit. Cizinka stále nepodmíněný trest nevykonala, neosvědčila se, trest není zahlazený, proto nelze akceptovat její názor, že aktuálně již není nebezpečím pro veřejný pořádek.
19. Žalovaný tak v prvním rozhodnutí uzavřel, že v daném případě byla splněna podmínka

pro zrušení trvalého pobytu dle ust. § 871 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců, neboť cizinka byla odsouzená k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.

20. Zdejší soud rozsudkem ze dne 18. 1. 2024, č. j. 19 Az 43/2023-41, první rozhodnutí zrušil, když shledal důvodnou námitku žalobkyně, že ust. § 871 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců je nutné vykládat s ohledem na znění pobytové směrnice. Žalovaný měl vycházet z toho, že se pobytová směrnice na žalobkyni vztahuje, i když v době vydání napadeného rozhodnutí nebyla rodinným příslušníkem občana Evropské unie. Soud odkázal na nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 945/20, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2023, č. j. 4 Azs 6/2023-32. Posouzení aktuálnosti hrozby pro základní zájmy společnosti žalovaným nebylo možné považovat za dostatečné. Žalovaný se sice zabýval kromě typové závažnosti trestného činu a obecné škodlivosti tohoto typu trestné činnosti i výší škody, délkou páčání trestné činnosti, pohnutkou a postojem žalobkyně k její trestné činnosti, pominul však zhodnotit další skutečnosti, zejména velmi dlouhou předchozí trestní bezúhonnost a uložení trestu při spodní hranici zákonné trestní sazby, též nebylo reflektováno její následné chování ve výkonu trestu odnětí svobody. Kromě jednání naplňujícího skutkovou podstatu trestného činu, za který byla žalobkyně odsouzena, žalovaný v napadeném rozhodnutí neuvedl žádné konkrétní okolnosti jejího osobního jednání, dokazující, že právě osobní chování žalobkyně představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého základního zájmu společnosti, když nelze přehlédnout velmi dlouhou předchozí bezúhonnost žalobkyně a velmi dlouhý pobyt žalobkyně na území ČR. Žalovaný nezjišťoval a nehodnotil, zda žalobkyně již uhradila peněžitý trest, nezjišťoval, jak se chovala ve vazbě a ve výkonu trestu odnětí svobody, zda jí byly uděleny kázeňské odměny či tresty, jakým způsobem se zapojila do programů převýchovy, zda byla ve výkonu trestu zaměstnána. To vše jsou skutečnosti významné pro úsudek, zda je pravděpodobné, že by žalobkyně v budoucnu mohla závažně narušit veřejný pořádek či jiné základní zájmy společnosti. V rozhodnutí tedy sice byly zmíněny konkrétní skutkové okolnosti trestného činu, za kterých byla žalobkyně odsouzena, ale nebyly hodnoceny ve vztahu k žalobkyni takovým způsobem, aby ukazovaly na skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého základního zájmu společnosti, zejména pro dobu po odsouzení. Žalovaný výslovně odmítl reflektovat chování žalobkyně ve vězení. Součástí správního spisu je zpráva ze dne 19. 9. 2023 o hodnocení z výkonu trestu, tato zjištění však žalovaný do svého rozhodnutí nijak nepromítl. Žalovaný vyšel z názoru, že pokud žalobkyně ve vězení řádně plní své povinnosti, rozhodně k tomu nelze přihlížet. Tento názor opřel o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2019, č. j. 1 Azs 240/2019-26. Soud v rozsudku č. j. 19 Az 43/2023-41 s tímto názorem žalovaného nesouhlasil. V případě projednávaném Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 1 Azs 240/2019 byl cizinec odsouzen opakovaně za závažnou trestnou činnost (za trestný čin pohlavního zneužívání v roce 2008, v roce 2009 za trestný čin podvodu a následně mu byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody na 10 let pro zločin vraždy ve stadiu pokusu), to za situace výrazně kratší doby pobytu v ČR (celkově 12 let, částečně však strávených ve vazbě či výkonu trestu odnětí svobody). Je logické, že za této situace Nejvyšší správní soud uzavřel, že jeho protiprávní jednání nemůže vyvážit dobré chování ve výkonu trestu. Soud výslovně konstatoval, že závěr, že chování žalobkyně ve výkonu trestu není relevantní, nemůže v nyní projednávaném obstát. Soud uzavřel, že nezohlednění výše předestřených skutečností činí závěr žalovaného o naplnění § 871 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů. Soud uložil žalovanému, aby znovu

posoudil důvody pro zrušení povolení k trvalému pobytu žalobkyně, a to eurokonformním způsobem, a uvedl přezkoumatelné úvahy ohledně otázky, zda okolnosti spáchání zločinu žalobkyní a jejího odsouzení, spočívající výhradně v jejím osobním chování, představují skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti, a poté přistoupil k novému posouzení přiměřenosti ukončení trvalého pobytu žalobkyně na území ČR (při zohlednění případných změn, ke kterým mohlo v mezidobí dojít).

21. Žalovaný proti tomuto rozsudku podal kasační stížnost, namítal, že aplikací § 87l zákona o pobytu cizinců respektoval, že má s žalobkyní zacházet jako s rodinným příslušníkem občana EU. Ústavní soud se v nálezu ze dne 16. 12. 2020, sp. zn. I. ÚS 945/20, nezabýval otázkou, zda lze u § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců užít eurokonformní výklad, pokud pobytová směrnice nedopadá na žalobkyni jako na osobu, která právo volného pohybu a pobytu nevykonala a nevykonává. Pobytovou směrnicí lze na žalobkyni aplikovat pouze přiměřeně. Zákon o pobytu cizinců vnitrostátně dorovnal postavení rodinných příslušníků občanů ČR, kteří nevykonali právo volného pohybu a pobytu. V důsledku tohoto vztažení unijní úpravy na vnitrostátní situaci je nutné vnitrostátní úpravu interpretovat eurokonformně i ve vztahu k osobám, na které směrnice nedopadá. Členské státy si však mohou určit, že vztažení unijního práva na čistě vnitrostátní situaci nebude úplné [k tomu stěžovatel odkázal na rozsudky Soudního dvora Evropské unie (dále „SDEU“) ze dne 18. 10. 1990, C-297/88 a C-197-89, Dzodzi, nebo ze dne 14. 3. 2013, C-32/11, Allianz Hungária]. Žalovaný v kasační stížnosti dále namítal, že posouzení, zda cizinec představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některých základních zájmů společnosti, by mělo být provedeno pouze tam, kde bylo právo volného pohybu a pobytu uplatněno. Odsouzení pro trestný čin nemá být samo o sobě důvodem pro omezení práva volného pohybu a pobytu. Ustanovení § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců však nehovoří o jakémkoli odsouzení, ale odsouzení pro spáchání úmyslného trestného činu, za který byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody. Český zákonodárce tímto ustanovením pouze vymezil určitá jednání, která jsou závažným narušením veřejného pořádku. Žalovaný i ve světle rozhodnutí trestních soudů komplexně hodnotil závažnost trestné činnosti žalobkyně, její chování žalobkyně ve výkonu trestu není relevantní.
22. Nejvyšší správní soud kasační stížnost žalovaného usnesením ze dne 6. 6. 2024, č. j. 2 Azs 21/2024-29, odmítl pro nepřijatelnost. Poukázal na to, že rozšířený senát v bodě 45 usnesení ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010-151, č. 2420/2011 Sb. NSS, uvedl, že z vůle vnitrostátního zákonodárce došlo nad rámec požadavků vyplývajících z unijního práva ke zrovnoprávnění rodinných příslušníků občanů ČR s rodinnými příslušníky občanů EU. Takový postup aproboval např. SDEU v rozsudku ve věci Dzodzi (bod 47). V tehdejší věci tedy rozšířený senát uzavřel, že § 119 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je nutno vyložit způsobem souladným s právem EU ve všech případech; tedy v případě všech rodinných příslušníků občana EU, resp. občana ČR, bez ohledu na to, zda využili své právo volného pohybu (bod 48). V rozsudku ze dne 30. 1. 2020, č. j. 4 Azs 339/2019-27, pak Nejvyšší správní soud uvedl, že § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců neodpovídá čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice, podle něhož samotné předchozí odsouzení pro trestný čin ještě neodůvodňuje zrušení pobytového oprávnění. Nicméně tento rozpor je možné překlenout za pomoci institutu nepřímého účinku směrnice (bod 20). Tento rozsudek byl zrušen již zmiňovaným nálezem Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 945/20. Ten však zopakoval, že na základě § 15a zákona o pobytu cizinců se příslušná

implementující ustanovení tohoto zákona týkající se rodinného příslušníka občana EU (včetně § 871) použijí také na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana ČR, a to i pokud nevyužívá svobodu volného pohybu či pobytu v jiných členských státech. Jinými slovy, § 871 zákona o pobytu cizinců je třeba vyložit v souladu s požadavky pobytové směrnice i v případě cizince jako rodinného příslušníka občana ČR, na něhož se směrnice přímo neuplatní ve smyslu jejího čl. 3 odst. 1 (bod 34 nálezu). Zkoumání existence skutečného, aktuálního a dostatečně závažného ohrožení některého ze základních zájmů společnosti přísluší vnitrostátním orgánům v každém jednotlivém případě, což nemůže nahradit národní zákonodárce obecnou identifikací důvodu pro omezující opatření, jak to učinil český zákonodárce v § 871 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců (bod 51 nálezu). V poslední době tato východiska zopakoval Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 10. 3. 2023, č. j. 4 Azs 6/2023-32, v němž potvrdil, že § 871 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců neodpovídá požadavkům pobytové směrnice. Tento nesoulad řešil tak, že nevznese výhrady k aplikaci § 871 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců jako takového, vyložil však jeho hypotézu nad rámec textu tohoto ustanovení ve světle čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice (bod 34). Z judikatury tedy plyne, že požadavky čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice je nutné aplikovat i na cizince, kteří jsou rodinnými příslušníky občana ČR a nevyužili právo volného pohybu či pobytu. Jak uvedl SDEU v rozsudku ve věci Dzodzi, úkolem národních soudů je určit rozsah, v jakém národní zákonodárce zamýšlel odkázat na komunitární právo ve vnitrostátních situacích (bod 54). Z výše uvedeného shrnutí judikatury je patrné, že české vrcholné soudy žádné omezení či přiměřené užití směrnice, jaké prosazuje stěžovatel, ve vztahu k § 871 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců nedovodily. Naopak ustáleně judikují, že je třeba uplatnit shodný standard jako u osob využívajících práva volného pohybu a pobytu. Neobstojí ani tvrzení stěžovatele, že Ústavní soud se v nálezu sp. zn. I. ÚS 945/20 nevyjadřoval k postavení osob, které nevyužívají právo volného pohybu, neboť opak je zřejmý z citací nálezu uvedených výše. Pokud tedy městský soud s odkazy na výše uvedenou judikaturu vysvětlil, proč se na žalobkyni vztahuje pobytová směrnice (bod 33), upozornil na nesoulad zákona o pobytu cizinců a pobytové směrnice (bod 34), vyložil, že je třeba posuzovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti (body 36 až 37) a konkrétně ve vztahu k rozhodnutí stěžovatele vysvětlil, proč toto posouzení chybí (body 38 až 41), jde o posouzení zcela v souladu s relevantní judikaturou.

23. Nejvyšší správní soud reagoval i na vyjádření žalobkyně, že nikdy nebyla držitelkou povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana EU, a proto jí ani nemohlo být zrušeno. Toto tvrzení je však v rozporu s dosavadním průběhem řízení, obsahem rozhodnutí a tvrzeními stěžovatele i správním spisem (zejména výpis z CIS č. j. OAM-5330-1/ZR-2023, kde je uvedena kategorie pobytu TH – rod. přísl. obč. ČR trvalý a v poznámce je uvedeno změna statusu z obč. 3. země na trva. rod. příslušníka).
24. Žalovaný si v dalším řízení před vydáním napadeného rozhodnutí opatřil nový opis evidence rejstříku trestů, podle kterého byla žalobkyně podmíněně propuštěna dne 12. 12. 2023 se zkušební dobou do 18. 12. 2029, peněžitý trest zaplatila dne 18. 5. 2023. Do spisu žalobkyně doložila i usnesení Okresního soudu v Havlíčkově Brodě o podmíněčném propuštění. Žalovaný také provedl výslechy obou synů.
25. Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí, ve kterém žalovaný zrekapituloval důvody zrušujícího rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 19 A 43/2023-41. Na straně 5

zopakoval hodnocení jednání žalobkyně, dodal, že účastnice byla podmíněně propuštěna z výkonu trestu dne 18. 12. 2023 a byla jí stanovena zkušební doba do dne 18. 12. 2029. S ohledem na uvedené nelze na cizinku v současné době nahlížet jako na osobu, která se ve zkušební době osvědčila.

26. K námitce účastnice řízení, že zrušení povolení k trvalému pobytu by představovalo nepřiměřený zásah do jejího rodinného a soukromého života, správní orgán uvedl, že v rámci prošetření soukromých a rodinných vazeb realizoval výsledky obou dospělých synů cizinky. Z výsledků vyplynulo, že oba synové mají v současné době každý svého partnera, oba mají stálé zaměstnání, každý bydlí ve svém pronajatém bytě. Cizinka v současné době žije s jedním ze svých synů ve společné domácnosti.
27. K námitce, že účastnice řízení v současné době disponuje povolením k trvalému pobytu občana 3. země, správní orgán uvedl, že podle materiálů cizinecké policie podala cizinka dne 23. 1. 2017 na pracovišti MV ČR OAMP Ostrava žádost o povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana EU. K žádosti mimo jiného doložila potvrzení o nabytí státního občanství syna. Na základě podané žádosti byl cizince od dne 23. 1. 2017 přiznaný status trvalého pobytu rodinného příslušníka občana EU a byl jí vydán průkaz o povolení k trvalému pobytu č. ZC069393, který převzala do vlastních rukou. Z uvedeného je zřejmé, že účastnice řízení má od roku 2017 udělené povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana EU a správní orgán postupoval správně, když vedl řízení § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců.
28. Správní orgán v napadeném rozhodnutí konstatoval, že se v rámci nového projednání podrobně zabýval způsobem narušení veřejného pořádku ze strany cizinky a závažností tohoto protiprávního jednání. Cizinka opakovaně a dlouhodobě páchala závažnou hospodářskou trestnou činnost, kdy se záměrem zkrátit ČR na spotřební dani a sebe neoprávněně obohatit způsobila škodu více jak 6 milionů Kč. Tímto opakovaným protiprávním jednáním útočila na systém hospodaření ČR, konkrétně na řádný výběr daní. V krajním případě by takové jednání mohlo znamenat i ohrožení bezpečnosti státu. Výše škody v souhrnu téměř šesti násobně přesáhla spodní hranici kategorie značné škody. Všechny tyto skutečnosti jednoznačně zvyšují společenskou nebezpečnost jednání cizinky na území ČR. V daném případě je nutné jednání cizinky považovat za narušení veřejného pořádku zvláště závažným způsobem. Celospolečenská nebezpečnost je i s ohledem na způsobenou škodu značně vysoká. Cizinka, jakožto držitelka povolení k trvalému pobytu, čerpá z tohoto pobytového oprávnění značné výhody, přesto dlouhodobě páchá trestnou činnost proti hostitelskému státu, který jí tyto výhody poskytuje. Pokud si cizinka ve věznici řádně plní své povinnosti, dá se to předpokládat a rozhodně to nelze hodnotit jako k polehčující okolnost. Nic to nemění na tom, že cizinka opakovaně spáchala úmyslnou trestnou činnost a byla za její spáchání odsouzená k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. V této souvislosti správní orgán opět odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2019, č. j. 1 Azs 240/2019-26. Cizinka se dosud neosvědčila, trest nemá zahlazený, proto nelze akceptovat názor, že aktuálně již není nebezpečím pro veřejný pořádek. Správní orgán tedy v rámci nového projednání posuzoval způsob narušení veřejného pořádku ze strany cizinky, závažnost jejího protiprávního jednání, rovněž se zabýval dopadem napadeného rozhodnutí do rodinného a soukromého života. Žalovaný poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012-39, podle kterého ze samotné podstaty principu přiměřenosti plyne, že se poměruje „něco k něčemu“, zde tedy veřejný zájem spočívající

v ochraně veřejného pořádku s právem na soukromý a rodinný život cizince. Cizinka se dopustila závažné hospodářské trestné činnosti, za její spáchání jí byl soudem uložený nepodmíněný trest odnětí svobody v délce 26 měsíců. Uložený nepodmíněný trest odnětí svobody bude mít rozhodně větší dopad do rodinného života cizinky než zrušení povolení k trvalému pobytu. S ohledem na veřejný zájem, závažnost spáchaných trestných činů a formu a výši trestu, rodinné vazby cizinky na území ČR nepřeváží negativní okolnosti jejího chování. Cizinka se dopustila zvláště závažné hospodářské trestné činnosti, a to ve spolupachatelství s dalšími svými krajany, takže nelze než uzavřít, že bylo v její moci své jednání ovládnout a zdržet se ho v zájmu nejen svém, ale i své rodiny. Cizinka se však rozhodla jinak, a proto je na ní, aby nesla následky svého jednání. Nezákonné jednání cizinky dosahovalo intenzity narušení veřejného zájmu opravňující i k velmi závažnému zásahu do jejího soukromého a rodinného života.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

29. Městský soud v Praze o věci samé rozhodl bez jednání dle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobkyně se na výzvu soudu ve stanovené lhůtě nevyjádřila. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), a vycházel při tom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.
30. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán.
31. V projednávané věci je důvodná námitka nerespektování závazného právního názoru soudu.
32. Podle komentáře k tomuto ustanovení (KÜHN, Zdeněk a Tomáš KOCOUREK. § 78 Rozsudek. Soudní řád správní: Komentář. Wolters Kluwer): *„Správní orgán nebude právním názorem vázán typicky v situacích, kdy se skutkový stav v důsledku dalšího dokazování natolik promění, že soudem vyslovený právní názor se stane neaplikovatelný. Stejně tak může mít dopad na trvalou vázanost právním názorem následná změna aplikovaného zákona nebo jiného právního předpisu (srov. rozsudek NSS 2 Ads 16/2003-56). Správní orgán se může z vázanosti vymanit též v důsledku kvalifikované změny judikatury, a to na úrovni, kterou by byl krajský soud i každý senát NSS povinen akceptovat v novém rozhodnutí (tedy judikatorní odklon v rozšířeném senátu - viz § 17, nebo v důsledku rozhodovací praxe ÚS, ESLP nebo SDEU, samozřejmě u poslední uvedené soudu je podstatné, že správním orgánem řešená kauza se nalézá v dosahu práva EU; blíže srov. usnesení RS NSS 9 Afs 59/2007-56).“*
33. Nejsou-li naplněny tyto podmínky, správní orgán se závazným právním názorem musí řídit. Nerespektování závazného právního názoru krajského soudu má totiž podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu za následek zrušení nového rozhodnutí správního orgánu bez dalšího (rozsudek ze dne 18. 9. 2003, č. j. 1 A 629/2002-25, č. 73/2004 Sb. NSS; z poslední doby např. rozsudek ze dne 18. 6. 2020, č. j. 2 Afs 282/2018-41, bod 31; rozsudek ze dne 25. 2. 2021, č. j. 9 Afs 177/2020-48, bod 35).
34. V projednávaném případě soud shledal, že skutková situace zůstala téměř nezměněna,

nedošlo ke změně právní úpravy, ani relevantní judikatury, žalovaný se přesto závazným právním názorem Městského soudu v Praze neřídil.

35. Podle § 871 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců *ministerstvo rozhodnutím zruší povolení k trvalému pobytu, jestliže držitel tohoto povolení byl pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody za podmínky, že rozhodnutí bude přiměřené z hlediska zásahu do jeho soukromého nebo rodinného života.*
36. Podle čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice *opatření přijatá z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti musí být v souladu se zásadou přiměřenosti a musí být založena výlučně na osobním chování dotyčné osoby. Předchozí odsouzení pro trestný čin samo o sobě přijetí takových opatření neodůvodňuje. Osobní chování dotyčného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Odůvodnění, která přímo nesouvisí s dotyčnou osobou nebo souvisejí s generální prevencí, nejsou přípustná.*
37. Z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný s právními závěry zdejšího soudu ve vztahu ke shora citovaným ustanovením nesouhlasil, z tohoto důvodu ostatně také podal kasační stížnost. Žalovaný s kasační stížností nebyl úspěšný, bylo tedy na místě jasným požadavkům zdejšího soudu vyhovět.
38. Žalovaný při novém posouzení případu žalobkyně svou původní argumentaci v podstatě zopakoval, výslovně odmítl hodnotit skutečnosti, které zdejší soud považoval za nutné posoudit. Žalovaný zopakoval, že pokud si cizinka ve věznici řádně plnila své povinnosti, dá se tato skutečnost předpokládat, nelze to hodnotit v její prospěch a nic to nemění na tom, že spáchala úmyslnou trestnou činnost a byla odsouzená k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. V této souvislosti opět odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 1 Azs 240/2019-26 ze dne 24. 10. 2019. Žalovaný doplnil, že cizinka se do dnešního dne neosvědčila, trest nemá zahlazený, proto nelze akceptovat její názor, že aktuálně již není nebezpečím pro veřejný pořádek.
39. Soud odkazuje na bod 40 rozsudku č. j. 19 A 43/2023-41, kde soud vysvětlil, z jakých důvodů je třeba i tento aspekt hodnotit. Soud požadoval zohlednit zprávu ze dne 19. 9. 2023 o hodnocení z výkonu trestu, což žalovaný ani v novém rozhodnutí neučinil. K rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2019, č. j. 1 Azs 240/2019-26, zdejší soud upozornil na výraznou skutkovou odlišnost obou případů a uzavřel, že závěr žalovaného, že chování žalobkyně ve výkonu trestu nebylo relevantní, nemůže v nyní projednávaném obstát.
40. Žalovaný v rozporu s požadavky soudu nepřihlédl ani k dalším skutečnostem, které v mezidobí vyšly najevo. Žalobkyně předložila žalovanému usnesení Okresního soudu v Havlíčkově Brodě ze dne 18. 12. 2023 o podmíněčném propuštění, ze kterého plyne, že odsouzená má vytvořený náhled na svou trestnou činnost, svého jednání lituje a trest přijímá. Podle okresního soudu na základě celkových výsledků dosahovaných v průběhu výkonu trestu odnětí svobody lze konstatovat, že výkon trestu splnil svůj účel a další život odsouzené by mohl probíhat v rámci zákonných norem. S podmíněným propuštěním souhlasil státní zástupce a ředitelka věznice se k návrhu připojila. Trestní soud uzavřel, že vzhledem k velmi dobrému chování odsouzené ve výkonu trestu lze předpokládat, že by do budoucna mohla vést řádný život, dostatečně prokázala snahu o polepšení. Zkušební doba byla stanovena na šest let za současného uložení dohledu.

41. Ač zdejší soud poukázal, že v projednávané věci je podstatné i následné chování žalobkyně po spáchání trestné činnosti (s ohledem na skutečnost, že ustanovení umožňující zrušit povolení k pobytu z důvodu ochrany bezpečnosti nebo veřejného pořádku nemá sankční charakter, nýbrž výhradně preventivní), žalovaný tyto skutečnosti zřejmě ze správního spisu naprosto opomenul. Žalovaný nehodnotil ani další skutečnosti dle požadavku soudu (např. zda žalobkyně již uhradila peněžitý trest).
42. Žalovaný tedy v rozporu se závazným právním názorem zdejšího soudu nehodnotil skutečnosti významné pro úsudek, zda je pravděpodobné, že by žalobkyně v budoucnu mohla závažně narušit veřejný pořádek či jiné základní zájmy společnosti.
43. V projednávaném případě bylo možné již zohlednit i chování žalobkyně v době podmíněného propuštění (byl nad ní stanovený dohled, lze tedy předpokládat, že k jejímu chování budou zpracovány relevantní poznatky), když doba trvání podmíněného propuštění zhruba $\frac{3}{4}$ roku by již mohla mít určitou vypovídací hodnotu.
44. Nezohlednění výše předestřených skutečností činí závěr žalovaného o naplnění § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců opět nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů. Odůvodnění neodpovídá požadavkům čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice, ani návazné judikatuře Soudního dvora EU (rozsudek ze dne 17. 11. 2011 ve věci C-430/10 Christo Gajdarov, § 38; rozsudek ze dne 1. 1. 1999 ve věci C-348/96 Donatelle Calfa, § 24; nebo rozsudek ze dne 2. 5. 2018 ve věci C-331/16 K. a H. F., § 56). Neobstojí ani ve světle nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 945/20.
45. Pokud jde o námitky žalobkyně vůči posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života, touto otázkou je předčasné se zabývat. Jak vysvětlil Ústavní soud v bodu 52 shora citovaného nálezu sp. zn. I. ÚS 945/20, povinnost posoudit přiměřenost rozhodnutí z hledisek zmíněných v § 174a zákona o pobytu cizinců nastupuje teprve tehdy, jsou-li naplněny podmínky pro zrušení povolení k trvalému pobytu. Protože v případě žalobkyně tato otázka nebyla žalovaným posouzena dostatečně, bylo by předčasné zabývat se zásahem do soukromého a rodinného života. Přiměřenost zrušení trvalého pobytu bude žalovaný znovu posuzovat, a to i s přihlédnutím k případným změnám pro takové posouzení rozhodných skutečností.
46. Pokud žalobkyně zpochybňovala zákonnost stanovení lhůty pro vycestování, soud této námitce nepřisvědčil.
47. Podle § 87l odst. 3 zákona o pobytu cizinců *ministerstvo v rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu podle odstavce 1 rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie, současně stanoví lhůtu pro vycestování z území. Obdobně ministerstvo postupuje v případech, kdy platnost povolení k trvalému pobytu byla zrušena podle odstavce 2. Rodinný příslušník občana Evropské unie je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat.*
48. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 18. 11. 2022, č. j. 3 Azs 235/2022-27, uvedl, že uložení povinnosti vycestovat ve stanovené lhůtě podle § 77 odst. 3 zákona o pobytu cizinců je obligatorní součástí rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 2 písm. a) tohoto zákona. Za předpokladu naplnění zákonných podmínek opakovaného narušení veřejného pořádku závažným způsobem a přiměřenosti zrušení povolení k trvalému pobytu § 77 odst. 3 nedává správním orgánům možnost úvahy ohledně uložení povinnosti vycestovat ve stanovené lhůtě. Zároveň platí,

že s uložením povinnosti vycestovat je podle § 77 odst. 3 zákona o pobytu cizinců spjato udělení výjezdního příkazu, který opravňuje cizince k pobytu na území po dobu jeho platnosti (nyní § 50 odst. 3 citovaného zákona). Zrušením povinnosti vycestovat ve stanovené lhůtě za současného potvrzení výroku rušícího povolení k trvalému pobytu by tudíž vznikla situace, kdy by cizinec pobýval na území ČR neoprávněně, neboť by nedisponoval žádným pobytovým titulem, byl by tak bez své viny vystaven riziku správního vyhoštění jako opatření závažnějšího, než je zrušení povolení k trvalému pobytu s uložením povinnosti vycestovat ve stanovené lhůtě.

49. K této problematice dále Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. 11. 2022, č. j. 7 Azs 269/2022-27, konstatoval: „[r]ozhodnutí o ukončení přechodného pobytu je oproti jiným typům rozhodnutí mírnější povahy s nejmenším zásahem do práv jednotlivých účastníků řízení (srov. s účinky správního vyhoštění dle § 118 zákona o pobytu cizinců nebo povinností opustit území dle § 50a téhož zákona). Ukončení přechodného pobytu a stanovení lhůty k vycestování vede k tomu, že cizinci je stanovena určitá doba, po kterou je na daném území ‚tolerován‘ (obdobně působí i samotný výjezdní příkaz). Jakkoliv má vydání výjezdního příkazu [spojené se stanovením lhůty k vycestování – pozn. soudu] vést primárně k přípravě na vycestování cizince z území ČR, nemůže-li cizinec vycestovat, má právo v době platnosti výjezdního příkazu požádat o povolení k přechodnému pobytu, mj. o vízum za účelem strpění pobytu podle § 33 zákona o pobytu cizinců (vyjma důvodu podle § 33 odst. 1 písm. c) téhož zákona, k tomu srov. např. rozsudek NSS ze dne 25. 9. 2013, č. j. 8 As 119/2012-32).“ Ačkoli soudy uvedené závěry formulovaly ve vztahu k ukončení přechodného pobytu, lze je použít i na zrušení povolení pobytu trvalého. Zrušení trvalého pobytu totiž oproti rozhodnutí o správním vyhoštění nebo rozhodnutí o povinnosti opustit území obdobně jako zrušení přechodného pobytu, představuje rozhodnutí mírnější povahy s menším zásahem do práv jednotlivých účastníků řízení.
50. Soud neshledal důvodnou námitku žalobkyně, že není zřejmé, jaké konkrétní povolení k pobytu jí bylo rušeno. Již v oznámení o zahájení řízení je uvedeno, že jde o zrušení povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana ČR. Též v napadeném rozhodnutí je specifikováno, že žalobkyni je rušeno povolení k trvalému pobytu podle ustanovení § 87l odst. 1 písm. e) citovaného zákona, toto ustanovení se vztahuje výhradně na občany EU a jejich rodinné příslušníky. Soud považuje za dostatečné zdůvodnění žalovaného, že žalobkyně dne 23. 1. 2017 podala žádost o povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana ČR, doložila potvrzení o nabytí státního občanství svého syna, následně byl žalobkyni od dne 23. 1. 2017 přiznaný status trvalého pobytu rodinného příslušníka občana ČR a byl jí vydán průkaz o povolení k trvalému pobytu, který převzala. Uvedenou změnu pobytového statusu žalobkyně dokládají informace v CIS i MCE, vedené pod stejným č. j. OAM-17730/MC-2017. Z výše uvedeného je zřejmé, že žalobkyně je od roku 2017 držitelkou povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana ČR, a právě toto povolení je jí rušeno.
51. Pokud se žalobkyně domnívá, že by mohla být v současné době držitelkou ještě dalšího povolení k trvalému pobytu, pak to není pro projednávanou věc podstatné (resp. není to podstatné z hlediska přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, mohlo by to mít relevanci k hodnocení přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života žalobkyně). Soud zároveň považuje žalobní tvrzení žalobkyně za rozporná, když zároveň uvádí, že nemá k dispozici žádné pobytové oprávnění, které by jí umožnilo další soužití se syny na území ČR (viz strana 7 žaloby). K této otázce se vyjádřil i Nejvyšší

správní soud v usnesení č. j. 2 Azs 21/2024-29. Konstatoval, že tvrzení žalobkyně je v rozporu s dosavadním průběhem řízení, obsahem rozhodnutí a tvrzeními žalovaného i správním spisem (zejména výpis z CIS č. j. OAM-5330-1/ZR-2023, kde je uvedena kategorie pobytu TH – rod. přísl. obč. ČR trvalý a v poznámce je uvedeno změna statusu z obč. 3. země na trva. rod. příslušníka).

52. Pro úplnost soud uvádí, že nevyzval syny žalobkyně, zda budou uplatňovat práva osob zúčastněných na řízení, neboť neshledal podmínku přímého dotčení jejich práv. Soud zohlednil obsah spisu, zejména výslechy obou synů a výpověď žalobkyně. Jde o dospělé, zdravé, finančně soběstačné osoby (narozené v roce 1996 a 1997), jejich pobytová oprávnění nejsou na žalobkyni nijak závislá, synové pouze finančně podporují žalobkyni. Samotná skutečnost, že mají dobré vztahy a v současné době žalobkyně sdílí s jedním dospělým synem společnou domácnost, dle názoru soudu nepostačuje pro závěr o zjevném přímém dotčení práv synů (ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2024, č. j. 8 Azs 83/2024-39). Soud zvážil i skutečnost, že již ze samotného napadeného rozhodnutí bylo zřejmé, že nebyl respektován závazný právní názor soudu a že napadené rozhodnutí není přezkoumatelné a bude nutno je zrušit.
53. Soud uzavírá, že i druhé rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu postrádalo uvedení důvodů, jež by odpovídaly eurokonformnímu výkladu § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců a judikatuře k Úmluvě. Soud tedy podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. napadené rozhodnutí zrušil pro nedostatek důvodů rozhodnutí a pro nerespektování závazného právního názoru a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s.
54. V dalším řízení je žalovaný podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vysloveným právním názorem soudu vázán. Bude na žalovaném, aby znovu posoudil důvody pro zrušení povolení k trvalému pobytu žalobkyně, a to eurokonformním způsobem, a uvedl přezkoumatelné úvahy ohledně otázky, zda okolnosti spáchání zločinu žalobkyní a jejího odsouzení, spočívající výhradně v jejím osobním chování, představují skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti, při zohlednění jejího chování po spáchání trestné činnosti, a poté přistoupil k novému posouzení přiměřenosti ukončení trvalého pobytu žalobkyně na území ČR (při zohlednění případných změn, ke kterým mohlo v mezidobí dojít). Pokud v této souvislosti bude žalovaný vycházet ze závěru, že žalobkyni není znemožněn další pobyt na území, své úvahy přezkoumatelně zdůvodní.
55. Soud dodává, že vzhledem k meritornímu rozhodnutí věci bez zbytečného odkladu nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě.
56. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, proto má proti žalovanému právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení, jež sestávají ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč a dále z nákladů zastoupení advokátem. Jejich výši soud určil v souladu s vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném ke dni provedení jednotlivých úkonů, a jsou tvořeny odměnou za dva úkony právní služby po 3 100 Kč: převzetí a přípravu zastoupení, sepsí žaloby [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d)], odměnou za jeden úkon právní služby po 1 550 Kč: návrh na přiznání odkladného účinku žalobě [§ 11 odst. 2 písm. a) analogicky], paušální náhradou hotových výdajů 300 Kč za každý z těchto tří úkonů (§ 13 odst. 4) a částkou 1 816,50 Kč odpovídající DPH v

sazbě 21 %, neboť zástupce je registrován k placení DPH (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Náklady zastoupení advokátem tak činí 10 466,50 Kč a náklady řízení celkem 13 466,50 Kč, žalovaný je povinen nahradit je žalobkyni v přiměřené 30 denní lhůtě k rukám jejího zástupce (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 11. listopadu 2024

JUDr. Lenka Loudová v. r.

samosoudkyně